

# Henryk Bogacki

---

## "Hat unsere Glaube noch Chancen?", Paulus Gerhard Wacker, Paderborn 1969 : [recenzja]

---

Collectanea Theologica 40/3, 179

---

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PAULUS GERHARD WACKER OSA, *Hat unser Glaube noch Chancen?*, Paderborn 1969, Ferdinand Schöningh, s. 191.

Książka składa się z czterech obszernych artykułów zajmujących stanowisko wobec aktualnych problemów kościelnych, jakie powstają w związku z problemami nowego przemyslenia wiary. Pierwszy artykuł analizuje popularne epitety „konserwatywny” i „progresywny” stosowane na określenie postaw we współczesnym Kościele. Autor przeciwstawia się tej praktyce, gdyż Kościół musi zarówno zachować spuściznę przeszłości, jak stale przystosowywać się do swych aktualnych i przyszłych zadań. Z konieczności więc Kościół łączy cechy konserwatywne i progresywne, lecz między tymi dwoma aspektami powstają napięcia, a poszczególne osoby lub grupy wykazują skłonność do jednostronnego akcentowania jednego z nich. Kościółowi potrzeba stałego odnawiania się, gdyż składa się z ludzi skłonnych do deformacji i grzechu.

Następnie Wacker zajmuje się problemem rozwoju dogmatów. Czy Kościół dla zachowania swej identyczności musi powtarzać nieustannie to samo? Formuły dogmatyczne, wypowiedzi urzędu nauczycielskiego są zawsze uwarunkowanymi historycznie wyrazami przepowiadania Kościoła dokonującego się pod wpływem Ducha Świętego. W miarę upływu czasu Kościół dla wypełnienia swego posłannictwa winien nie tylko ulepszyć poszczególne słowa czy pojęcia, lecz gruntowniej przemyśleć cały depozyt, aby nie sprzeniewierzyć się poleceniu utrzymanemu od Boga. I tu znów — na szczególnym przykładzie — występuje konieczność łączenia w Kościele elementu „konserwatywnego” i „progresywnego”.

Trzeci rozdział dotyczy możliwości wiary w zmieniającym się świecie. Wiara w każdej nowej sytuacji poszukuje odpowiednich form swego uzewnętrznienia, co stawia nowe zadanie przed wierzącymi i pełniącymi posługę słowa. Wacker przedstawia najważniejsze problemy wiążące się z postawą wiary w dzisiejszym świecie.

Ostatnią część książki autor poświęca zagadnieniu stosunku Kościoła, a zwłaszcza teologii, do urzędu nauczycielskiego, co stanowi obecnie bardzo delikatne zagadnienie. Wacker analizuje granice zakreślone temu urzędowi oraz stopień mocy wiążącej, jaka przysługuje jego rozstrzygnięciem. Rozwiązania problemu dopatruje się autor w wewnętrznym powiązaniu urzędu nauczycielskiego z całym Kościołem i różnymi formami uczestniczenia Kościoła w dojrzewaniu rozstrzygnięć doktrynalnym. Wacker czyni trafną obserwację, że urząd nauczycielski z natury rzeczy skłania się do akcentowania elementu „konserwatywnego”, podczas gdy teologia reprezentuje raczej czynniki „progresywne”. Synteza obu tych postaw dopiero umożliwia znalezienie odpowiednich do potrzeb chwili form przepowiadania prawdy objawionej.

Książka daje dobry przegląd dyskusji nad wymienionymi problemami. Cechuje ją rzeczowa informacja, dokładne rozeznanie traktowanych kwestii i wyważone propozycje ich rozwiązań.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

ALBERT BRANDENBURG, *Martin Luther gegenwärtig. Katholische Lutherstudien*, München—Paderborn—Wien 1969, Verlag Ferdinand Schöningh, s. 159.

Zestawienia bibliograficzne wykazują, że corocznie ukazuje się na temat osoby i dzieła Lutra ponad tysiąc książek i artykułów. Fakt ten świadczy zarówno o zainteresowaniu myślą teologiczną Lutra, jak i o trudności jej poznania. W ostatnich latach teologia katolicka zwróciła szczególną uwagę na Lutra podejmując rewizję utartych poglądów pokutujących w niej od kilkuset lat. Rewizja ta jest szczególnie trudna, gdyż osobowość Lutra była